

Medové opojení

Z chovu včel se stává móda. Za uplynulý rok přibýly v Česku dva tisíce včelařů. Roste i spotřeba medu.

TÉMA
str. 6–7

Za zubry do pralesa

Unikátní oblast Bělověžského pralesa na polsko-běloruské hranici je domovem 900 zubrů evropských.

CESTOVÁNÍ
str. 14–15

CZK/EUR • 25,965 / +0,160 Kč **CZK/USD** • 21,890 / +0,209 Kč **PX** • 1017,57 / +0,69 % **EURO STOXX 50** • 3467,03 / +0,22 % **ZLATO** • 1268,10 \$ / -0,18 %

KOMENTÁŘ: ČNB A KONEC DRUHÉ ÉRY HIPPIES / str. 10

Krátce

Praha 8 prohrála soud o miliony s Metrostavem

Případ zablokované výstavby nové radnice Prahy 8 na Palmovce je opět v pohybu. Rozhodčí soud při hospodářské a agrární komoře potvrdil předchozí verdikt, podle nějž musí karlínsko-libeňská radnice zaplatit za stavbu firmě Metrostav 18 milionů korun. **str. 3**

Stát postaví na Moravě největší přístav

Ředitelství vodních cest připravuje na Moravě stavbu největšího rekreačního přístavu v tuzemsku. Na slepém rameni řeky Moravy u Napajedel vznikne zázemí pro 77 turistických plavidel. Náklady se odhadují na sto milionů korun. **str. 4**

Tuzemská firma vsadila na budoucnost baterií

Po třech letech stagnace očekává český prodejce akumulátorů i4wifi raketo-vý růst. Loni firma utržila za baterie tři sta milionů korun. Trh podle firmy rozhybou výrobci spotřební elektroniky. Akumulátory by se měly stát běžnou součástí například praček. **str. 5**

ČNB zvedla sazby

Základní úroková sazba

0,25
0,05

Česká národní banka jako první z centrálních bank EU přistoupila v pokrizovém období ke zvýšení úrokových sazeb. Důvodem je strach z přehřívání ekonomiky. Po oznámení **koruna posílila**. ČNB zároveň v nové prognóze **zlepšila odhad růstu** tuzemské **ekonomiky** pro letošní i příští rok. **UDÁLOSTI / str. 2**

 twitter.com/e15news

KTWEETUJE:

Reklamka, která dostane zakázku na plakáty VOLTE DĚDKA, je bude moci v příštím půlroce použít hned dvakrát...

Zápisník
Michala Tomeše

Léto v plném proudu

Počasí v Česku je vyložené tropické, nudnou atmosféru nenarušují ani politici, kteří se tváří, že v říjnu vlastně žádné volby nebudou. Navštěvují festivaly, jezdí na dovolené a veřejnost zásobují novou formou politického bizáru v podobě selfie s kelímkem piva. Náladu voličů nezhorší ani zvýšení úrokových sazeb ČNB. Ačkoliv jsou nemovitosti v Česku stále nedostupnější, veřejnost to zřejmě nemusí trápit. Stabilní teploty zaručují, že místo koupě bytu si do září vystačí jen se stanem postaveným na prosluněné louce.

Na hlavu pravděpodobně přiliš svítilo vojákům, kteří se včera vydali s tankem na návěsu po dálnici D35. Bojový stroj se při cestě z kopce z návěsu sesunul a zablokoval část silniční tepny. Ačkoliv se jedná o scénku jako vystřiženou z grotesky, přináší zásadní pozitivum. Je důkazem toho, že česká armáda má minimálně aspoň jeden vlastní tank. Jen doufejme, že je pojízdný i bez podvalníku.

Teplu není ani prasatům z chovu v Dešné na Jindřichohradecku. Místní zootechnici chrání téměř tři tisíce zvířat pomocí ojedinelé chladicí vodní stěny za miliony korun. Díky tomu je uvnitř vepřína o několik stupňů méně. To prasata jistě ocení, čín to však není bohulibý. Chladnější prasata totiž mají kvalitnější maso, čímž dochází k ironickému koloběhu. O co víc si zvířata budou užívat zimu zaživa, tím dřív skončí na rozpálených grilech při letních hodokvasech.

Protagonisté dne

Jiří RUSNOK
GUVERNÉR ČNB

Česká národní banka se po devíti letech odhodlala zvýšit úrokové sazby. Podle analytiků tak ale měla učinit již dříve.

str. 2

Roman PETRUS
STAROSTA PRAHY 8

Firma Centrum Palmovka vlastněná radnicí Prahy 8 prohrála spor s Metrostavem o 18 milionů. Platit ale možná bude muset až desetkrát více.

str. 3

Michal KLEČKA
SPOLUJAZDITEL FIRMY I4WIFI

Podnik loni utržil za baterie téměř 300 milionů korun. Letos očekává nárůst kapacity prodaných baterií o čtyřicet procent.

str. 5

Konec levných peněz

Zvýšení sazeb ze strany ČNB podraží firemní půjčky a hypotéky, zvolní růst cen nemovitostí. Spotřebitelských půjček se vyšší sazby prozatím nedotknou.

Jaroslav Bukovský

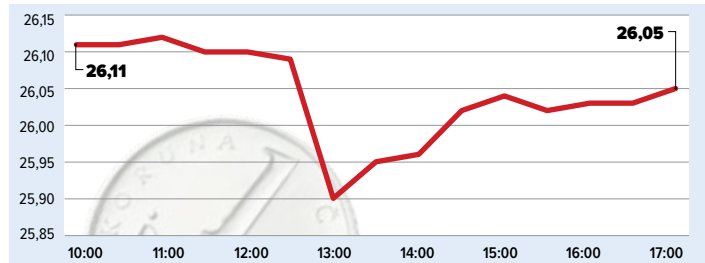
ČNB jako první unijní centrální banka formálně ukončila éru superlevných peněz a takřka po dekádě zvýšila základní úrokovou sazbu v ekonomice o dvě desetiny bodu na 0,25 procenta. Naposledy sáhli bankéři k obdobnému kroku v únoru 2008. Podle centrální banky jde o signál změny, ekonomové i byznysmeni ale očekávají i okamžité zdražení půjček. „Nedělejme si iluzi, že zvýšení sazeb nějak zásadně změní podmínky na úvěrovém trhu, jde o symbolický krok,“ uvedl guvernér ČNB Jiří Rusnok.

„Ačkoliv jde o relativně mírné zpřísnění, jedná se o důležitý impuls pro ekonomiku, že období extrémně volné měnové politiky končí. Pokud by koruna výrazněji neuposilovala a inflace byla v příštích měsících nad novou prognózou, přijde letos ještě další zvýšení,“ dodává hlavní ekonomka České bankovní asociace a bývalá členka rady ČNB Eva Zamrazilová.

PODNIKY RŮST POCÍTÍ

Ačkoliv by podle Svazu průmyslu neměl růst úrokových sazeb

Vývoj kurzu koruny vůči euru v den zvýšení úrokových sazeb

české firmy ohrozit, náklady na financování porostou. „Většina úvěrů je smlouvena tak, že základem úrokové sazby banky je některá z referenčních sazeb plus marže banky, takže ke zdražení dojde automaticky,“ míní šéf firmy Atas elektromotory a místopředseda Asociace exportérů Otto Daněk.

Možné zdražení banky potvrzují. „Zvýšení úroků nastane v okamžiku, kdy se vyšší sazba ČNB projeví v sazbě mezibankovní, ze které se stanovuje cena firemních úvěrů,“ říká mluvčí Raiffeisenbank Tomáš Zavoral.

HYPOTÉKY BUDOU STÁT VÍCE

Pro úvěrový trh je spíše než absolutní zvýšení sazeb důležitý samotný fakt obratu trendu a rostoucí sázky na další zdražování peněz centrální bankou. To se odrazí ve změně přístupu bank vůči půjčkám na bydlení.

„Propojení mezi sazbami ČNB a sazbami hypoték je volné a spíše na úrovni změny trendů. Reálné potvrzení záměru cent-

rální banky postupně navyšovat sazby ale mohou banky logicky využít jako příležitost pro narovnání sazeb a zdražení hypoték,“ soudí Luboš Svačina z poradenské firmy Golem Finance. Boom v zájmu o hypotéky podle něho bankám zatím dovolil držet sazby na uzdě i na úkor marží, dlouhodobě ale své sazby přizpůsobí tužším podmínkám na trhu.

SPOTŘEBNÍ PŮJČKY NEZDRAŽÍ

„Obrat v trendu na reálnitní trhu se očekávat nedá, jeho zpomalení ale ano,“ soudí hlavní ekonom Komerční banky Viktor Zeisel. Důvodem budou dražší hypotéky, které ochladí současný boom po půjčkách na bydlení.

Marže bank na spotřebitelských úvěrech jsou naopak podle ekonomů tak vysoké, že mírný růst sazeb banky prozatím pokryjí na úkor svých zisků. „Hlavní roli na tomto trhu hraje mezibankovní konkurence,“ doplňuje hlavní ekonom ING Jakub Seidler.

NÁZORY str. 10
Více E15.cz

SRBOVÉ V PRAZE

FANOUŠCI srbské fotbalové Crvené zvezdy Bělehrad dorazili včera před utkáním třetího předkola Evropské ligy se Spartou do Prahy. Na jejich pochod směrem na Letnou dohlížely desítky těžkooděnců.

Praha 8 prohrála spor o miliony

■ Jeden ze sporů blokujících výstavbu Centra Palmovka v Praze 8 je vyřešený. Metrostavu se tím otevřela cesta až ke 180 milionům korun, o které se s radnicí soudí.

Daniel Novák

Případ zablokované výstavby nové radnice Prahy 8 na Palmovce je opět v pohybu. Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky potvrdil předchozí verdikt, podle kterého musí karlínsko-libeňská radnice zaplatit Metrostavu téměř osmnáct milionů korun. Právě Metrostav nedokončenou budovu stavěl.

„Bez ohledu na věcný výsledek je přínosné, že došlo k vyjasnění jedné ze sporných otázek, a to platnosti smluvní dokumentace pro výstavbu Centra Palmovka. Vydaný rozhodčí nález je tak krokem k jeho dostavbě,“ řekla mluvčí společnosti Centrum Palmovka patřící osmé městské části Andrea Dundrová.

Stavební skupině to otevřelo cestu k celkové částce, kterou jí Praha 8 údajně dluží. Ve hře je kolem 180 milionů korun.

Metrostav totiž nyní žaloval jen deset procent dlužné částky. „Když jsme uspěli

ZASTAVENÁ STAVBA. Výstavbu nové radnice Prahy 8 u Palmovky (na snímku vpravo) blokují spory se stavební firmou i žaloby na určení vlastnictví vznikajícího objektu.

v části sporu, tak je zbytek už jasný, protože vznikl precedens,“ míní mluvčí Metrostavu Vojtěch Kostiha.

Smlouvu s Metrostavem o výstavbě uzavřela ještě minulá radnice.

Ta současná však z již započaté stavby vycouvala. Tvrdila, že kontrakt byl uzavřen za velmi podezřelých okolností.

Projekt navíc zkomplikovala žaloba Centra Palmovka na pražský magistrát ohledně určení vlastnictví nemovitostí. Soud je však aktuálně odročený a na rozsudek se čeká. „Odročení iniciovalo Hlavní město Praha. Důvodem bylo probíhající mimosoudní jednání o smírném řešení sporu. Soud tuto

žádost akceptoval,“ dodala zástupkyně radniční firmy. Magistrát věc podrobněji nekomentoval.

Centrum Palmovka mělo být původně sídlem libeňské radnice, další prostory si měly pronajímat obchody. Aktuálně se jedná o tom, že by po dostavbě na Palmovce sídlila pražská záchranná služba.

Pokud se však spory kolem Palmovky do konce roku neurovnají, vyroste centrála záchranářů na Střížkově, rozhodli již dříve radní magistrátu.

Metrostav se s Prahou 8 soudí o celkem

180 milionů korun. Nyní uspěl ve sporu o desetinu této částky.

Krátce

Pokuta pro dopravní podnik je znovu u soudu

Případem téměř půlmilionové pokuty pro Dopravní podnik hlavního města Prahy se bude zabývat Krajský soud v Brně. Dopravní podnik podal žalobu proti pokutě, kterou mu v červnu uložil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže za dodávku náhradních dílů pro autobusy. Za chyby má zaplatit 450 tisíc korun.

Pražská zoo není stále chráněna proti povodním

Zoologická zahrada v Praze-Troji nemá ani 15 let od ničivých povodní v roce 2002 dostatečnou protipovodňovou ochranu. Zásadními opatřeními proto nadále zůstávají změny v areálu zahrady, při kterých byla při povodních do horní části zoo přestěhována obtížně evakovatelná zvířata jako sloni a hroši, uvedl ředitel zoo Miroslav Bobek.

Při nehodě v Praze 4 se zranilo deset policistů

Při hromadné nehodě tři policejních a dvou civilních aut v Praze 4 se včera zranilo 11 lidí, z toho deset policistů. Zranění účastníků nehody hodnotí záchranáři jako lehká. Zranění policisté byli ze speciální jednotky, která měla zajišťovat pořádek v metropoli při včerejším fotbalovém zápase Sparty s Crvenou zvezdou Bělehrad. /čtk/

274963/92

INZERCE

UVIDÍTE NA JEDINEČNÉ VÝSTAVĚ

AUTA NA NÁPLAVCE

31. 8. – 3. 9. 2017

VOLKSWAGEN ARTEON UCHVÁTÍ SRDCE A PŘESVĚDČÍ ROZUM

PRAHA | NÁPLAVKA | VSTUP ZDARMA

Visualizace ŘVC

CHYBĚJÍ MÍSTA. V severní části Baťova kanálu schází pro lodě dostatečné zázemí, tvrdí Ředitelství vodních cest. Vyřešit to má přístav Napajedla-Pahrbeek.

Stát postaví na Moravě největší přístav

■ Za zhruba sto milionů korun najde u Napajedel stání celkem 77 rekreačních plavidel.

Jan Šindelář

Ředitelství vodních cest připravuje na východní Moravě stavbu největšího rekreačního přístavu v tuzemsku, alespoň pokud se týká stání malých lodí. Na slepém rameni Moravy u Napajedel vznikne zázemí pro 77 turistických plavidel. Náklady

se odhadují na necelých sto milionů korun.

„V severní části Baťova kanálu zoufale chybí kapacita pro střednědobé stání plavidel a lokalita Napajedla-Pahrbeek je pro zřízení přístavu velmi vhodná. V zásadě další rozvoj plavby v této části vodní cesty není bez vytvoření kapacity pro stání lodí možný,“ řekl zástupce

šéfa ŘVC Jan Bukovský. Stavba je nyní na začátku přípravy, nicméně po čtyřle-

tém posuzování už získala souhlas, který se týká jejího vlivu na přírodu. Začít stavět by se mělo v roce 2020.

Samotnou realizaci má zajišťovat státní podnik Povodí Moravy.

Plány na zbudování přístavu souvisejí i se záměrem

prodloužení vodní cesty na Baťově kanálu a řece Moravě proti proudu až do Kroměříže. Severní prodloužení cesty o čtrnáct kilometrů předpokládá výstavbu nového zdymadla na jezu v Bělově a přístaviště v Kroměříži, vše celkem za 300 milionů korun. Tím vzroste provoz i níže na řece v oblasti Otrokovic a Napajedel.

Podle Bukovského bude prodloužení vodní cesty hotovo dříve než napajedelský přístav. Ten bude velikostí srovnatelný s vltavským

přístavem v Hluboké nad Vltavou, který nabízí stání pro 73 malých plavidel a jeden parník. Jeho zbudování vyšlo na necelých dvě stě milionů.

„Přístav Napajedla rozhodně bude srovnatelný s Hlubokou, v zásadě i jeho význam je analogický, protože na Baťově kanálu v blízkosti není vhodnější přístavní lokalita, kde by byl dostatek místa,“ doplnil Bukovský. Baťův kanál je splavný od slovenské Skalce do Otrokovic. Loni jej navštívilo rekordních devadesát tisíc lidí.

Severní prodloužení cesty o čtrnáct kilometrů včetně zdymadla a přístaviště vyjde na

300
milionů.

CHLAZENÝ VEPŘÍN

Foto: tisk

DÍKY PŘÍVODU VZDUCHU přes vodní clonu netrpí vedrem 2900 prasat z družstva Martínkov na Jindřichohradecku. Neobvyklá ventilace ovládaná přes mobil zajistila firmě z holdingu Rhea vyšší přírůsteky. Vodní chladiče stály milion korun, v hale funguje deset chladičích jednotek.

Prodej aut dál roste, první zůstává Škoda

Za prvních sedm měsíců roku se prodalo přes 164 tisíc vozů, meziročně o osm procent více. V samotném červenci trh rostl o zhruba pět procent, oznámil Svaz dovozců automobilů.

První místo si drží značka Škoda, která prodala 50,6 tisíce aut, následovaná Volkswagenem se 17 tisíci nově registrovanými automobily. Hyundai na třetí pozici prodal 12,5 tisíce vozů. Na dalších místech jsou Ford, Dacia a Renault.

Nejprodávanějšími modely byly Škoda Octavia, Fabia a Rapid. Přes 57 procent kou-

pených aut mělo benzinový motor.

Škoda za sedm měsíců zvýšila prodej o tři procenta, v červenci jí ale odbyt o procento klesl. Podle šéfa Škody Auto ČR Luboše Vlčka to způsobila celozávodní třítydenní dovolená v automobilce i nižší počet pracovních dnů. „V červenci jsou pro nás více než samotné registrace důležité počty příchozích objednávek pro nadcházející období, které vykazují stejný trend a projeví se ve statistikách registrací později,“ dodal. /čtk/

Baterie budou i v pračce

■ Světový trh s bateriemi je hnán vzhůru rozvojem elektromobilů i domácími a velkokapacitními úložišti energií. V prodeji akumulátorů vidí budoucnost i česká firma i4wifi.

Jan Stuchlík

Po třech letech stagnace očekává český prodejce baterií i4wifi raketový růst. Celková kapacita prodaných baterií by se letos měla zvednout o čtyřicet procent. „Největší odbyt máme v Německu. Tam se baterie instalují v úložištích v rodinných domech. Dalším velkým odbytištěm je průmyslová elektromobilita jako autobusy, lokomotivy nebo manipulační vozíky,“ říká Michal Klečka, který firmu vlastní napul s Janem Sedlákem.

Firmě trvalo téměř dva roky, než vytipovala a prověřila své nynější

3

čínské dodavatele baterií.

STARÝ GOLF

Loni firma za baterie prodávané pod značku GWL Power utržila ke 300 milionům korun. Akumulátory ale tvoří jen polovinu byznysu. Druhou představují zařízení pro bezdrátové internetové sítě. V bateriích ovšem oba podnikatelé spatřují velkou budoucnost.

Soustředí se hlavně na lithium-železo-fosfátové (LiFePO) baterie, které jsou sice těžší a mají menší kapacitu než lithium-iontové, ale jsou zhruba pětikrát levnější

v přepočtu na nabíjecí cyklus. Jejich výhodou je i vyšší bezpečnost. Celosvětově by měl podle analýz trhu v příštích letech prodej těchto baterií růst o pětinu ročně.

K bateriím se Klečka dostal v roce 2008, když ho nadchl pocit z jízdy elektromobilem. Na začátku byl starý elektrický Volkswagen Golf z roku 1995. „Našli jsme v Číně výrobce LiFePO baterií a nahradili jimi olovené akumulátory. Najednou jsme měli funkční auto s dojezdem 250 kilometrů. Příběh jsme zpropagovali. Brzy se na nás začali obracet zájemci o tento typ akumulátorů,“

vypráví Klečka. Zákazníci je instalovali do lodí, kol či tříkolek.

Během pěti let prodej vzrostl padesátinásobně.

Díky vybudované logistické infrastruktuře na dovoz zařízení pro bezdrátové

sítě z Číny nemuseli podnikatelé do rozšíření sortimentu o baterie vkládat závratné částky. Museli se ale prokázat záplavou akumulátorů od desítek čínských výrobců. Trvalo přibližně dva roky, než si firma vytipovala a prověřila nynější tři čínské dodavatele. „I tak je ale musíme udržovat v určitém napětí co se týká velikosti budoucích objednávek, aby dodávali dobrou kvalitu,“ uvádí Klečka.

ČÍNSKÝ SYNDROM

Ceny lithiových baterií od roku 2010 klesly o 77 procent, počítala poradenská společnost

VIZE. Spoluzakladatel firmy i4wifi Michal Klečka je přesvědčen, že trh s bateriemi rozhýbou výrobci spotřební elektroniky.

lečnost McKinsey. Zastánci elektromobility a decentralní energetiky, v níž budou mít baterie pevné místo, tvrdí, že další pokles cen je díky pokroku technologií nevyhnutelný. Odvolávají se na zkušenosti s podobným cenovým vývojem u solárních panelů.

Klečka nabízí vlastní pohled. Propad cen v poslední době způsobila politika v Číně, podobně jako u fotovoltaických panelů. Tamní vláda vyhlásila rozsáhlý program rozvoje elektromobility, čímž nastartovala výstavbu kapacit na výrobu baterií. Nekvalitní baterie však často hořely. Čína proto zprísnila normy a pro autobusy schválila LiFePO baterie.

„Spousta výrobců s plnými sklady a nesplacenými linkami náhle ztratila trh. Jsou ochotni prodávat za jakoukoli cenu. To zprostředkované tlačí i na cenu kvalitních baterií. Až tito výrobci zkrachují, ceny akumulátorů půjdou nahoru,“ tvrdí Klečka.

Motorem největšího rozmachu akumulátorů nebude podle Klečky klasická energetika. Hybatelem se stanou

výrobci spotřební elektroniky a spotřebičů. „Ti z baterií udělají produkt, který bude lákavý pro masu. Běžná bude třeba pračka s akumulátory. Z baterií se pokryje největší spotřeba na ohřev vody. Mnohonásobně menší odběr elektřiny na vlastní praní pokryje elektrická síť. To bude způsob, jak ořezat špičky ve spotřebě, což pomůže i ke stabilizaci elektrické sítě,“ naznačuje možnou budoucnost Klečka.

VZESTUP MALÝCH ZDROJŮ

Podmínkou pro uskutečnění Klečkovy vize je růst koncových cen elektřiny, respektive zvyšování fixních poplatků za připojení k síti. K tomuto modelu se budou postupně přibližovat také české platby za elektřinu. Důvodem by měl být rostoucí počet malých zdrojů, především solárních elektráren na domech, které povedou k nižšímu odběru elektřiny ze sítě. Díky bateriím ve spotřebičích bude možné snížit požadovanou kapacitu pro připojení k síti, a tím i náklady na elektřinu.

Krátce

TS Plzeň vybaví Arevě válcovnu

Strojírny TS Plzeň získaly kontrakt na dodávku zařízení válcoven pro francouzskou společnost Aрева Zirkonium ze státní elektrárenské společnosti Électricité de France. Jde o zakázku za zhruba čtvrt miliardy korun. Linka má být dodána včetně zprovoznění do listopadu 2019.

Crestly už patří celý kladenský Central

Developerská skupina Crestly se stala stoprocentním vlastníkem obchodního centra Central Kladno. Od společnosti Asental Development odkoupila její poloviční podíl. Central Kladno nabízí 26 tisíc metrů čtverečních prodejní plochy. Cena transakce nebyla zveřejněna.

Strážnické brambůrky kontroluje laser

Firma Petr Hobza, která téměř třicet let vyrábí strážnické brambůrky v továrně na Hodonínsku, investovala tři miliony korun do laserového zařízení. Téměř vylučuje, aby se do balení dostaly nekvalitní kusy. Podnik předloni utržil 165 milionů korun při zisku kolem čtrnácti milionů korun.

Foto E15 Michael Tomáš

Výrobci čerpadel klesly tržby i zisk

Firmě Edwards, která v Lutíně na Olomoucku vyrábí čerpadla, loni kvůli přesunu části výroby do Číny klesly tržby o 530 milionů korun z rekordních 5,32 miliardy v roce 2015 na 4,79 miliardy korun. Zisk podniku se snížil o pětinu na 621 milionů korun. /čtk/

ROZHODNOUT MÁ CENA. Firma sází na baterie, které jsou těžší než lithium-iontové a mají nižší kapacitu, ale jsou pětikrát levnější.

Z včelařství je móda, roste i spotřeba medu

■ Tato země oplývá mlékem a medem, pravil podle báje praotec Čech, když se kdysi rozhlédl z hory Říp. Na přelomu tisíciletí to sice vypadalo, že Česko medem oplývat přestane, ale situace se obrátila a **včelařství se ve velkém stylu vrací.**

Včelařství zažívá renesanci. O včely projevil zájem nová generace a za uplynulý rok přibýly v Česku dva tisíce včelařů. K letošku je jich už 53 tisíc. Rychle se zvyšuje také spotřeba medu, od roku 2008 se více než zdvojnásobila. Podle Českého statistického úřadu ho průměrný Čech loni zkonsumoval zhruba kilo.

Nová generace bere včelařství jako ideální vedlejší činnost k hlavní profesi. „Začíná s tím spousta byznysmenů, protože je to uklidňující práce. Když přistupujete k úlu, musíte být absolutně soustředěni jen na to, co právě děláte. Nervozitu nebo roztěkanost včely okamžitě vycítí,“ říká spoluzakladatel agentury Influencer.cz Miroslav Buchta, který sám začal včelařit před třemi lety, aby vyvážil stres z podnikání. „Na cvrkot u úlů by se dalo dívat hodiny. Je to úžasně uklidňující,“ souhlasí exministr a senátor Jiří Dienstbier, který chová šest včelstev v centru Prahy.

„Z včelařství se teď stává trošku i móda,“ podotýká Buchta. Sám má v podhůří Orlických hor šest úlů, ov-

šem z jednoho včelstva stáčí zatím jen 10 kilogramů medu ročně. Za vhodných snůškových podmínek se dá přitom získat i přes 40 kilo.

PĚTINA MEDU JDE NA VÝVOZ

Čeští včelaři vyprodukují celkem sedm až osm tisíc tun medu ročně. To zhruba odpovídá tuzemské spotřebě. Česko by tedy mohlo být soběstačné. Ovšem asi pětina sladkého produktu směřuje na vývoz.

Naopak kolem dvou tisíc tun Česko ročně doveze. Především z Ukrajiny, která se na importu podílí asi 40 procenty. Její vliv se možná ještě zvedne od příštího měsíce, kdy začne platit dočasné rozšíření bezcelního dovozu, které pro některé zboží včetně medu schválila Evropská unie. Cílem je pomocí Ukrajiny dostat se z hospodářského útlumu.

Dalšími velkými dovozci jsou Čína a jihoamerické země Chile a Uruguay.

VČELAŘI SE SNAŽÍ OBEJÍT OBCHODNÍKY

Někteří podnikatelé přišli s projekty na prodej medu bez mezičlánku přímo

BEZ OBCHODNÍKA. Jan Matějka, který začal s chovem včel v Posázaví, připravuje webovou stránku, kde budou moci včelaři nabídnout svůj med přímo spotřebitelům.

od včelařů k zákazníkům. „Když sáhnete v supermarketu do regálu, nevíte, co za med vlastně kupujete. My chceme podpořit regionální výrobce, u nichž

spotřebitel přesně ví, z jaké oblasti potravina pochází, a že je med čistý," říká Radim Košar z severomoravských Kozlovic, který spustil projekt Med přímo od včelaře. Popojuje lokální chovatele a domácnosti. „Zaregistrovalo se už asi 400 včelařů," říká Košar.

Podobný projekt chce v Posázaví rozjet podnikatel a začínající chovatel včel Jan Matějka. „Je mi líto starších včelařů. Často se stydí říct si od stálých odběratelů o více peněz. Chystám webovou stránku, kde budou moci tradiční včelaři nabídnout svůj med a bude to spojené i s jejich konkrétním příběhem," vysvětluje Matějka. Podle něho se slušná cena pohybuje kolem 150 korun za kilogram, ovšem chovatelé často prodávají pod touto cenou.

PROFESIONÁLOVÉ MAJÍ PŘES 150 VČELSTEV

Otázkou je, při jakém počtu úlů lze už chovatele označit za podnikatele, který se žije prodejem medu na hlavní úvazek. „Evropské předpisy hovoří o hranici 150 včelstev," uvádí tajemník Českého svazu včelařů Petr Šerák. Přes 150 úlů přitom loni provozovalo v Česku jen něco přes sto chovatelů. Podle Šeráka je ale ve skutečnosti včelařů-profesionálů více. „Jsou podnikatelé, kteří se užívají třeba i se 40 včelstvy, pokud dokážou stáčet hodně medu. Také mohou prodávat vedlejší produkty – svíčky, vosk," uvádí Šerák.

DOTACE JSOU I NA LÉKY PROTI VAROÁZE

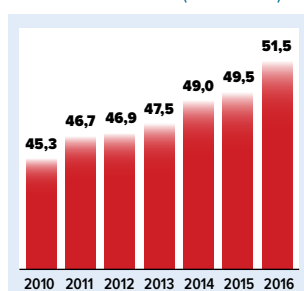
Vstupní investice na včelařeni přesáhne i 100 tisíc korun. „Pro začínající včelaře mohou být překážkou náklady na pořízení úlů, včelstev nebo medometu," potvrzuje Jiří Dienstbier. Pro ulehčení startu lze využít dotace, například na úly nebo léky proti včelí nemoci varoaze. „V každém kraji jsou dotace jiné. Roli hraje i to, zda jde o začínajícího chovatele," říká koordinátor Klubu střešních včelařů Jiří Cafourek. Třeba Jihomoravský kraj letos vyčlenil na podporu včelařů celkem tři miliony korun, Karlovarský kraj 1,4 milionu korun.

Téma připravil

Tomáš Stingl

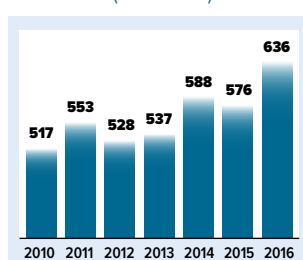

Počet včelařů* (v tisících)

* členové Českého svazu včelařů, který sdružuje 97 procent chovatelů včel

Počet zimovaných včelstev (v tisících)

Pramen: Český svaz včelařů

Dotace nejsou rozhodující částkou, spíše jen výpomocí. „Jako začínající včelař jsem mohl požádat o tisíc korun na úl. Ale nemám rád papírování, přiznám se, že jsem si nakonec o dotaci nepožádal," říká Miroslav Buchta.

PRODUKCI SNÍŽILO STUDENÉ JARO

Nástup nové generace včelařů některé tradiční

Jedno včelstvo čítá v zimě obvykle 10 až 50 tisíc včel, na jaře může počet stoupat až ke 100 tisícům.

chovatele dokonce zlobí. Kvůli módnímu trendu by totiž mohly být některé regiony i převčeleny. Počet zimovaných včelstev vrostl ze 450 tisíc v roce

2008 na loňských víc než 630 tisíc. Větší konkurence by se sice měla promítnout do snížení cen, letos se ale očekává naopak zdražení medu. Kvůli chladnějšímu jaru bude zřejmě celková produkce menší než loni.

VČELÍNY S VÝHLEDEM. Jiří Cafourek se stará o včely na střeše budovy Raiffeisen stavební spořitelny v Praze. Ve městě se mají dobře, parky jim skýtají množství rozmanité potravy.

Úly si daly na střešních hotely i nákupní centra

Trendem je instalace úlů na ploché střechy městských budov. Dávají si je tam hotely, restaurace, obchodní centra i banky. Získaný med buď nabídnou strážníkům, nebo dají sladkost z vlastní produkce partnerům jako netradiční dárek, který dokladuje, že společnost nezapomíná na ekologii. Včely bzučí třeba na střeše budovy Raiffeisen stavební spořitelny v Praze, hotelu International v Brně nebo zábavního centra City Park v Jihlavě. „Včelaření ve městě má dost přednosti. Na střeších jsou úly uchráněny před vandaly a zloději. Také tam nejsou mravenci, s nimiž na zemi problémy bývají," uvádí koordinátor Klubu střešních včelařů Jiří Cafourek. Podle něho mají včely ve městě bohatý výběr květů. „V parcích je velmi pestrá směsice druhů. A například v Praze kytiky kvetou o 14 dní dříve než na venkově, v budovách se akumuluje teplo," podotýká Cafourek. „Ekonomicky je ale včelaření výnosnější na venkově, v blízkosti řepkových polí. Až 75 procent českého medu je med řepkový," připomíná. Nevýhodou je také těžší přístup na střechy a omezený prostor, takže většinou nelze mít na jedné budově více než 10 úlů.

Medem sladíme úplně všechno

Majitel marketingové společnosti SilentService Jan Matějka začal včelařit, aby se odreagoval od podnikání. Do koníčku se okamžitě zamíloval a dnes si ho na chov včel najímá obchodní centrum v Praze.

EB Kdy jste se dostal k včelaření?

Asi přede dvěma lety a v podstatě náhodou. Jedna sousedka u nás v Poříčí nad Sázavou měla nezaopatřený úl a kompletní vybavu. Nechtěla to prodat, včely jí zbyly jako vzpomínka na zesnulého manžela. Dohodli jsme se, začal jsem se o včelstva starat. Tak nyní provozuji čtyři úly, každý dává asi 20 kilo medu ročně a v létě je v nich dohromady na čtvrt milionu včel.

EB Nově jste instaloval i úly na pražské Atrium Flora. Jak jste se k tomu nachomýtl?

Často využívám včelaření na prolomení ledů, protože to je hezké téma ke konverzaci. Zajímá každého. A když v obchodním centru zjistili, že chovám včely, nabídli mi, abych jim nainstaloval úly na střechu a staral se o ně. Jsem tak teď placen za to, že dělám svůj koníček, to je přece nádhra.

EB Někteří byznysmeni si chodí ke včelám odpočívati

nout od stresu. Je to i váš případ?

To je přesně ono. Dřív jsem byl úplně pohlcen podnikáním. Na práci jsem nedokázal přestat myslet po večerech, o víkendu. Klid u včel je k byznysu ideálním protipólem. Na přírodě je krásné, že ji neuspěcháte. Co trvá rok, trvá rok. Co jste nestihli letos, můžete udělat zase až příští sezonu.

EB Pobodaly vás někdy?

Jednou jsem dostal nášup 25 žihadel. Šel jsem je tehdy přikrmit, ale moc dobře jsem se na to neoblékl a nevezl jsem si dýmák. Také jsem měl uputy dvě sklenky vína, což včely poznají a nemají to rády. Komické bylo, že když jsem pak před nimi utíkal, náhodou to zrovna viděl pán, kterému předchozí majitelka ty úly nabízela. Říkal: Vidíte, vidíte... Přesně proto jsem včely nechtěl.

EB Kolik spotřebujete medu doma?

Mám manželku a dceru, dohromady spořádáme přes kilo medu za měsíc. Sladíme jim už všechno od čaje až po buchtu. Je nesrovnatelně lepší než rafinovaný cukr. Naopak včely před zimou 12 kily cukru přikrmuji. To je jeden z větších nákladů. Když jim med vezmete, musíte jim ho něčím nahradit.

Medveděv: Konec nadějí na zlepšení vztahů s USA

■ Náprava vztahů USA a Ruska bude podle ruského premiéra trvat velmi dlouho.

Nebývale ostře reagoval na nové protiruské sankce podepsané prezidentem USA Donaldem Trumpem ruský premiér Dmitrij Medveděv. Na facebooku napsal, že vyhlášení „naprosté obchodní války“ znamená konec nadějí na zlepšení vztahů s USA.

Prezident Vladimir Putin přitom ústy svého mluvčího konstatoval, že Trumpův podpis na situaci nic výrazně nemění. Nový americký sankční zákon omezuje možnosti

obchodní spolupráce USA s Ruskem, mimo jiné v klíčové energetické oblasti. Dává prezidentovi USA možnost trestat i evropské firmy, které s Moskvou v energetické sféře spolupracují. Sankce před Trumpovým podpisem drtivou většinou hlasů schválily obě komory Kongresu.

Trumpova vláda podle Medveděva „demonstrovala naprostou bezmoc a ponížene přenechala výkonné pravomoci Kongresu“. Ruský premiér komentoval ustanovení sankčního zákona, podle nějž hlava státu nesmí sankce zmírnit ani zrušit bez souhlasu poslanců. „Americký establishment Trumpa

na hlavu porazil, prezident nemohl zákon nepodepsat,“ konstatoval ruský premiér. „Nové sankční téma vzniklo, protože je další cestou, jak Trumpa umravnit. Následovat budou nové manévry, jejichž cílem je zbavit ho moci. Nesystémový hráč podléhá likvidaci,“ předpověděl.

Do kritiky protiruských sankcí se pustil i samotný prezident USA Donald Trump. K podpisu sankcí byl ve středu de facto přinucen většinovým postojem Kongresu ovládaného republikány. Trump tweetnul, že za zhoršení vztahů s Ruskem mohou Američané poděkovat právě poslancům. /čtk/ **Více E15.cz**

Pirelli chce zpět na burzu

■ Akcie společnosti se v Itálii už obchodovaly, a to od roku 1922 do roku 2015, kdy ji převzala ChemChina.

Italský výrobce pneumatik Pirelli plánuje návrat na burzu. Primární nabídka by se měla uskutečnit v říjnu a firma by mohla nabídnout 30 až 40 procent

akcií. Uvedla to agentura Reuters s odvoláním na dva informované zdroje.

Akcie pátého největšího výrobce pneumatik na světě byly staženy z milánské akciové burzy v roce 2015 po převzetí čínskou firmou ChemChina. Na burze se s akciemi Pirelli obchodovalo od roku 1922.

Podle jednoho ze zdrojů chce Pirelli dokončit

primární nabídku koncem září nebo na počátku října. Načasování bude záviset na tom, kdy se firmě podaří zajistit všechna nutná regulační povolení. Podle dalšího zdroje chce firma vstoupit na burzu 4. října.

Pirelli se ke zprávě odmítla vyjádřit. Již dříve uvedla, že plánuje vstup na burzu v posledním čtvrtletí letošního roku. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 3. 8. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,377
Čína	1	3,257
Dánsko	1	3,491
EMU	1	25,965
Chorvatsko	1	3,506
Japonsko	100	19,834
Kanada	1	17,366
Maďarsko	100	8,549
Norsko	1	2,769
Polsko	1	6,106
Rusko	100	36,229
Švédsko	1	2,702
Švýcarsko	1	22,574
Turecko	1	6,185
USA	1	21,890
Velká Británie	1	28,746

Akcie na pražské burze

3. 8. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	95,90	-0,72 %
ČEZ	397,70	-0,20 %
Erste Bank	931,30	1,43 %
Fortuna	141,00	0,00 %
Kofola	404,60	0,35 %
KB	977,90	1,56 %
Moneta	79,60	-0,13 %
O2 CR	283,90	0,71 %
Pegas	1 018,00	0,69 %
Philip Mor. ČR	15 452,00	-0,31 %
TMR	680,00	1,80 %
Unipetrol	291,50	1,22 %
VIG	670,50	0,37 %
Celkový objem (v tisících korun)	452 780	

Výsledky

ING

Největší nizozemská finanční skupina vykázala v prvním čtvrtletí čistý zisk ve výši 1,37 miliardy eur. V meziročním srovnání je to pokles o 46 milionů eur. Čisté klientské vklady se zvýšily o 5,3 miliardy eur, skupina má nyní 36,5 milionu klientů, v prvním pololetí letošního roku jich přibýlo 700 tisíc.

BMW

Čistý zisk německého výrobce luxusních aut ve druhém čtvrtletí stoupl o 14 procent na 2,21 miliardy eur. Slabší poptávku po luxusních vozech v USA překonal prodej motocyklů a nového modelu vozu z řady 5, který by měl být hlavním prodejním tahounem automobilky. Provozní zisk firmy stoupl o 7,5 procenta na 2,92 miliardy eur, příjmy o 3,1 procenta na 25,8 miliardy eur.

Foto Reuters

Tesla

Americký výrobce elektrických aut prohloubil ve druhém čtvrtletí ztrátu o 15 procent na 336 milionů dolarů. Jeho náklady vzrostly kvůli novým obchodům a přípravě na prodej nového, levnějšího sedanu Model 3. Výsledky však překonaly očekávání analytiků a příjmy prudce rostly. Tesla upozornila, že silně rostla také její divize výroby a uchování elektriny, která měla na celkových příjmech podíl 14 procent. **Více E15.cz**

Deutsche Telekom

Největší evropské telekomunikační skupině vzrostl zisk (EBITDA) o 8,9 procenta na 5,94 miliardy eur. Hospodaření podpořily silné výsledky ze Spojených států a mírný růst v Německu a Evropě. V Česku působící mobilní operátor T-Mobile, který je součástí skupiny DT, v pololetí zvýšil celkové tržby o tři procenta na 13,22 miliardy korun. Provozní zisk klesl o 1,3 procenta na 5,44 miliardy korun. Počet mobilních zákazníků se meziročně zvýšil o dvě procenta na 6,16 milionu. **Více E15.cz**

Foto profimedia.cz

Asahi Group Holdings

Japonskému pivovaru, který je majitelem Plzeňského Prazdroje, vzrostl v pololetí provozní zisk o 34 procent na 70,7 miliardy jenů (14,1 miliardy korun). Společnost zlepšila výhled zisku na celý letošní rok díky koupi pivních značek ve střední a východní Evropě od pivovaru Anheuser-Busch InBev. Asahi nyní očekává za celý letošní rok zvýšení provozního zisku o 22,2 procenta na 167,3 miliardy jenů.

UniCredit

Italské bankovní skupině vzrostl ve druhém čtvrtletí čistý zisk o 3,3 procenta na 945 milionů eur. Příjmy banky se mírně snížily o 7,8 procenta na 4,86 miliardy eur. Česká a slovenská UniCredit Bank vykázala v prvním pololetí čistý zisk 4,1 miliardy korun, což je meziroční růst o 22,7 procenta. Objem poskytnutých úvěrů banky v pololetí stoupl meziročně o devět procent na 389 miliard korun. Objem vkladů vzrostl o tři procenta na 357 miliard korun. Čisté úrokové výnosy vzrostly o 7,4 procenta na 5,3 miliardy korun. /čtk/ **Více E15.cz**

Siemens Turkům dodá elektrárnu za miliardu

Turecko si vybralo konsorcium pod vedením německé strojírenské společnosti Siemens, aby na jeho území postavilo větrnou elektrárnu v hodnotě jedné miliardy dolarů. Ankara tím zřetelně dala najevo, že hodlá byznys držet odděleně od diplomatických sporů, s nimiž se nyní obě členské země Severoatlantické aliance potýkají.

Konsorcium vyhrálo tendr na projekt výstavby elektrárny o výkonu tisíc megawattů a dodávku větrných turbín v soutěži s osmi dalšími subjekty včetně čínské firmy Ming Yang, německé Enercon či dánské Vestas. Partneři německé společnosti jsou turecké firmy Kalypso a Türkerler. Nabídka konsorcia zněla 3,48 centu za kilowatthodinu.

Elektrárna, která zvýší produkci větrných elektráren v Turecku o 17 procent, má

být připojena k síti v roce 2019. Výstavba bude z 35 procent financována z mezinárodních zdrojů, uvedlo konsorcium.

Turecká vláda se snaží německé investory ubezpečit, že jejich podnikání v Turecku není ohroženo. Ministr energetiky Berat Albayrak výsledek tendru označil za „významný přínos bilaterálním vztahům“. /čtk/

Více E15.cz

Siemensu se daří

Německému průmyslovému koncernu vzrostl ve fiskálním třetím čtvrtletí čistý zisk o sedm procent na 1,46 miliardy eur. Příjmy firmy stouply o osm procent na 21,41 miliardy eur. Objednávky však klesly o šest procent.

ÚSTRICOMAT

Foto Reuters

VÝDEJNÍ AUTOMAT specializovaný na prodej čerstvých ústřic nainstalovali na francouzském ostrově Re. Pěstitel ústřic Tony Berhelot doufá, že touto inovací osloví zájemce o tuto tradiční francouzskou pochoutku i mimo prodejní dobu. Ústřice jsou dalším artiklem, který tamější stánkaři přesunuli do automatů, aby ušetřili čas strávený prodejem.

Britové ponechali úroky na minimu

Měnový výbor britské centrální banky Bank of England ponechal hlavní úrokovou sazbu beze změny na rekordním minimu 0,25 procenta. Důvodem je nejistý ekonomický vývoj v době, kdy se Británie připravuje na odchod z Evropské unie, a další zpomalení inflace. Banka současně zhoršila odhad růstu na roky 2017 a 2018 kvůli vlivu brexitu na kupní sílu domácností.

Před několika týdny začaly mezi investory narůstat spekulace, že by banka mohla tento měsíc poprvé po deseti letech zvýšit úroky. Spekulace spustilo nečekané hlasování měnového výboru v červnu, kdy se pro zvýšení úroků vyslovili tři z osmi členů. /čtk/

Více E15.cz

Krátce

Qatar Airways ztratily zájem o American Airlines

Katarská letecká společnost Qatar Airways ustupuje od plánu koupit podíl ve společnosti American Airlines, která je největším leteckým přepravcem na světě. Aerolinky oznámily, že investice nespĺňuje její cíle. Americká společnost rozhodnutí nekomentovala.

Brazilští poslanci neposlali prezidenta k soudu

Brazilský prezident Michel Temer se vyhne soudu v souvislosti se svým obviněním z korupce. Rozhodli o tom ve středu večer poslanci brazilského parlamentu, jejichž většina zamítla prezidentovo dočasné odvolání, po němž by případ řešil nejvyšší soud. Nepříliš přesvědčivá podpora však podle médií může ohrozit klíčové ekonomické reformy, které hodlá Temer prosadit.

Více E15.cz

Američtí senátoři chystají zákon k ochraně Muellera

Dvojice amerických senátorů připravuje zákon, který by měl sloužit k ochraně pozice zvláštního vyšetřovatele Roberta Muellera zabývajícího se kauzou údajné součinnosti Ruska a volebního týmu prezidenta Donalda Trumpa. Jejich návrh má zaručit, aby byl Mueller i kterýkoli další vyšetřovatel v budoucnu nezávislejší na prezidentově vůli. Trump dal několikrát najevo, že mu Mueller od svého jmenování leží v žaludku a že by jej rád odvolal.

Venezuelská prokurátorka hodlá prošetřit volby

Generální prokurátorka Venezuely Luisa Ortegová chce prošetřit údajně zmanipulované volby do Ústavodárného shromáždění. Reagovala na vyjádření ředitele společnosti Smartmatic, která zajišťovala hlasování po technické stránce. Podle něj byla účast ve volbách přinejmenším o milion lidí nižší, než vládou uváděných osm milionů. /čtk/

265006/335

INZERCE

PRÁVĚ V PRODEJI

Tvář dne

„Je to konec nadějí na zlepšení našich vztahů s novou americkou administrativou,

řekl o nových protiruských sankcích ruský premiér Dmitrij Medveděv

str. 8

Foto: profimedia.cz

Komentář

Jaroslav Bukovský

ČNB a konec druhé éry hippies

Centrální banka po sedma-padesáti měsících ukončila období takřka nulových úroků. Základní sazba vzrostla na čtvrtprocento. Naposledy šla ČNB s úroky nahoru počátkem roku 2008 v předvečer finanční krize. ČNB se stala první centrální bankou v Evropě, která od krize zpřísnila svou politiku.

Zatímco praktický efekt kosmeticky vyšších sazeb bude okrajový, silnější je symbolika tohoto kroku. V Česku skončila takřka dekádu trvající éra zlevňujících peněz, během které stačilo spořivým zájemcům o půjčku s nadsázkou vysedět okamžik, než budou úroky dostatečně nízké. Každý rok bylo levnější a co více, lákavým příslibem bylo, že následující rok bude ještě lépe. Tento úhel pohledu na dluhy se včerejškem uzavřel. Bude hůře, dražší.

ČNB zvýšila sazby čtyři měsíce po uvolnění kurzu koruny. Země s jednou z nejvolnějších měnových politik na kontinentu se tak obratem změnila ve vlajkovou evropských jestřábů,

tedy zastánců přísnějšího přístupu k úvěru. Z pohledu načasování bohužel není ani deset, ba ani pět minut před dvanáctou. Minutová ručička nechala tuto hranici dávno za sebou.

Hlavní nešvary české ekonomiky totiž během let s levnou korunou a nulovými úroky dokázaly zbytnět do odstrašujících rozměrů. ČNB posadila sazby na historické dno v listopadu 2012, o rok později zafixovala českou měnu na 27 korunách za euro, tedy o šest procent níže, než si naši měny cenil trh. Vytvořila tím laboratorní prostředí, v němž se podstatně urychlil rozvoj české montovny, tedy ekonomického modelu postaveného na hromadě levné

práce generující výroby s omezenou a nadiktovanou mírou přidané hodnoty. Levný úvěr stlačil náklady, o hladký odchod zboží ven se postarala slabá koruna. Diadém pak na hlavu tohoto modelu nasadil stát svými investičními pobídkami.

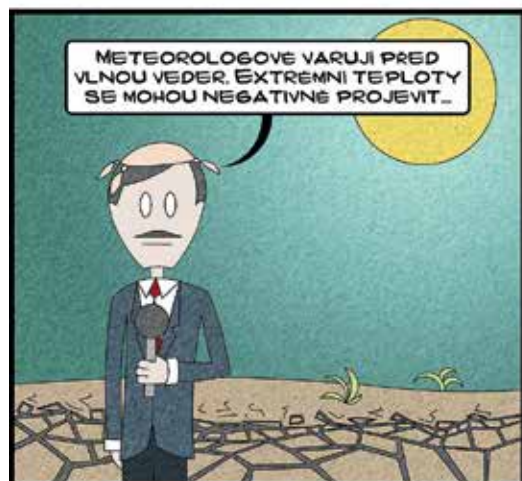
Dokonce i v řadách exportérů schopných vyvézt za hranice finální produkt, a nikoli jen jeho malou část sílily hlasy kritizující levnou korunu. Měnová politika všeobjímajícího míru hraničící s novou érou hippies podvázala motivaci firem investovat do vývoje. Místo strategického pohledu vpřed obrátila pozornost firem na to, jak co nejvíce vylézt okamžitě výhody jménem nulový úrok a levná měna.

Pět až deset minut po dvanácté tak v zakonzervované české ekonomice podniky neváhají zaměstnancům vyplácet desetitisíce korun za tip na nového kolegu, ceny nemovitostí rostou nejrychleji v Evropě a tradiční vnímání Česka jako domoviny zlatých ručiček se mění v legendu. Ekonomice ostatně chybějí hlavně ruce, až ve druhé vlně mozky.

Situace je tím složitější, že numericky a statisticky zatím všechno sedí. Nezaměstnanost je na minimu, ekonomika funí plnou parou vpřed a rostou i mzdy. Minimálně krátkodobě se zdá všechno v pořádku. Kterak se na dlouhodobém růstu ekonomiky podepíší promarněná léta, ale ukáže až čas.

NA HOUPAČCE

LuMa

SLEDUJ PŘÍMÉ PŘENOSY
VŠECH ZÁPASŮ HET LIGY NA

iSport.cz

„BOJUJ!“

iSport.cz VŽDY V PRVNÍ ŘADĚ

BESTSELLER
SUNDAY
TIMES

Psychothriller
**Oko za oko,
ženu za ženu...**

Dramatické zvraty
jako na horské dráze...
mrazivé a napínavé.

Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou 20 % na www.kniha.cz

kniha.cz

Kaurismäkiho vlídný pohled na uprchlíky

■ Aki Kaurismäki rozvíjí svou trilogii přístavů a imigrantů vtipným, humanistickým i naivním titulem *Druhá strana naděje*.

Iva Přivřelová

Finský samorost Aki Kaurismäki pokračuje ve své trilogii o přístavech a lidech, kteří v nich hledají azyl. Když natočil příběh třináctiletého Afričana, kterého se ujme málomluvný čistíč bot v *Le Havru*, psal se rok 2011.

Od té doby se kolem uprchlíků z jiných kontinentů vyhrtila krize, zahrnující i silnější odmítavý postoj části veřejnosti. O to víc Kaurismäkiho novinka *Druhá strana naděje* rezonuje.

V dnešní době častých zpráv o dramatech emigrantů působí jeho lakonický film také jaksí jednoduše až naivně. Hrdina uprchlík, jenž se tentokrát nechal propašovat mezi uhlím do Finska, pochází přímo z Aleppa, symbolu hrůz syrské války.

Skromný tichý muž svou povahou dobře zapadá mezi mlčenlivé Finy. K tomu hledá svou sestru a snaží se přežít byrokracií lhostejného imigračního procesu. A Kaurismäki, který za film získal cenu za režii na letošním Berlinale, nás nabádá, jak bychom se k jemu podobným měli chovat – stejně

MEZI PŘÁTELI. Khaled (Sherwan Haji) našel ve Finsku spřízněné duše – v neúspěšné restauraci.

vstřícně jako stárnoucí obchodník s košilemi, jenž se rozhodl prorazit jako majitel restaurace.

Rovina s finským hrdinou výstižně připomíná, proč se z Kaurismäkiho stala persona definující image Finska v zahraničí. Melancholicky komické scény, v nichž Fin Wikström opouští manželku nebo se spolu se svérázným personálem svého nového podniku pokouší najít do správné menu, se stručným vtipem zachycují podstatu života outsidera, jenž neztrácí naději.

Část s uprchlíkem kromě přímočarosti zatěžkává i apelativnost. Minimalistický režisér pořád umí vystihnout humanitu a solidaritu jako něco naprosto přirozeného. Kaurismäkiho samozřejmý humanismus, rýpnutí do chování nejen svých krajanů pomocí pozitivního příkladu

a pohled na migrantskou krizi zcela v souladu se svým dlouhodobým osobitým filmovým stylem má svou sílu.

Jeho příběh o hodných lidech jen už moc připomíná pohádku. Nostalgickou, uhlazenou vzpomínku na bájně časy, kdy po Helsinkách jezdila jen stará americká auta, amatérské kapely hrály rokenroly, všude se mohlo kouřit a cizí lidé si vzájemně pomáhali.

Aurorka je spolupracovnicí redakce

Druhá strana naděje

(tragikomedie, Finsko/Německo, 98 minut)

Režie a scénář: Aki Kaurismäki
Hrají: Sakari Kuosmanen, Sherwan Haji, Ilkka Koivula, Janne Hyytiäinen

Hodnocení: 70 %

Minirecenze

KNIHY Franck Thilliez: Smrtící DNA

(Vydalo: Nakladatelství XYZ)
Je možné, aby DNA leváků byla příčinou jejich potenciálu ke zvýšené agresivitě? Ve strhujícím thrilleru, volně navazujícím na předchozí román *Syndrom E* (v českém překladu vyšel v roce 2016), se komisaři Franck Sharko a Lucie Henebellová pouštějí do složitého případu záhadných úmrtí, která působí na první pohled jako útoky zvířat, a zároveň poodhalují tajemství genetického kódu sahající až do doby kromaňonců. Brillantně napsaný napínavý příběh s mnoha zápletkami přináší vhled do mysli fanatických vědců i do vývoje osobních vztahů obou vyšetřovatelů.

Zuzana Dorigiová

FILM Skrytá čísla

(Režie: Theodore Melfi)

I přes oscarovou nominaci za nejlepší film, adaptovaný scénář a výkon Octavie Spencerové toto příjemné melodrama o černošských matematikách v NASA začátkem 60. let vyšlo v Česku jen na DVD. Přitom jde o divácky vstřícný snímek snoubící atraktivní a dosud málo známý příběh o triumfu outsiderů s pohledným, klasickým retrem obsazeným dobře zahraničními sympatickými postavami. Tou hlavní je Katherine Johnsonová v podání Taraji P. Hensonové, která s kolegyněmi pomalu přesvědčuje o svých schopnostech bílé muže, kteří k nim jako ženám a černoškám chovají dvojité nevěře. Tento dojemný, zábavný, milý snímek bojuje proti rasismu a sexismu po dobrém – pomoci hřejivé oslavy hrdinek, které by bylo nelogické nepustit ke kvalifikované práci.

Iva Přivřelová

LETNÍ SPORTOVNÍ SPECIÁL!

PRÁVĚ
V PRODEJI

BLAKE CROUCH: TEMNÁ HMOTA

Návrat domů..., nebo kam?

■ Průměrný profesor fyziky Jason Dessen se po únosu probudí na nemocničním lůžku ve světě, kde jeho život není tím, jež zná. Jeho žena není jeho žena a syn se nikdy nenarodil. Navíc Jason není obyčejným profesorem, ale geni- em v oboru kvantové mechaniky. Cesta zpět k rodině představuje pro hrdinu průchod peklem.

Míříme po prázdné dálnici na sever směrem k městu, silueta mrakodrapů je blíž a blíž. S každým kilometrem cítím, jak se mi vrací aspoň náznak zdravého rozumu, i kdyby jen proto, že budu brzo doma. Daniela mi pomůže najít v tom, co se děje, nějakou logiku.

Taxikář zastaví proti mému domu a já mu doplácím zbytek jízdného.

Spěchám přes ulici a do schodů a z kapsy vytáhnu klíče, které nejsou moje. Když se snažím najít ten, co padne do zámku, dojde mi, že to nejsou moje dveře. Tedy, jsou to moje dveře. Je to moje ulice. Moje číslo na schránce. Ale klika není správná, dřevo je moc elegantní a místo veřeji jsou tu takové ty kovaně ozdobné věci, co by se víc hodily do gotické krčmy.

Odemknu.

Dveře se otevrou.

Něco je špatně.

Ale úplně špatně.

Překročím práh, vstoupím do jídelny.

Nevoní to tu jako v mém domě. Nevoní to tu vůbec, jen slabounce prachem. Jako by tady nikdo už nějakou dobu nežil. Světla nesvítí, a nejen některá. Nesvítí ani jedno.

Zavřu dveře a tápu ve tmě, dokud rukou nenarazím na vypínač. Lust z jeleních parohů teple ozáří minimalistický skleněný stůl, který není můj, a židle, které nejsou moje.

Zavolám: „Ahoj?“

Dům je hrozně tichý.

Foto Profimedia.cz

Odporně tichý.

V mém domě stojí na krbové římse za jídelním stolem velká fotografie, na které já, Daniela a Charlie hledíme z vyhlídky v Yellowstone- kém národním parku.

V tomhle domě je černobílá, silně kontrastní fotka téhož kaňona.

Je umělečtější, ale bez lidí.

Zamírím do kuchyně, a když projdu dveřmi, senzor rozsvítí zapuštěná světla.

Kuchyň je nádherná. Drahá.

A bez života. V mém domě je na bílé ledničce magnety připevněný Charlieho obrázek z první třídy (vyrobený ze suchých těstovin).

Kdykoli ho vidím, musím se usmát. V téhle kuchyni stojí nerezová lednička luxusní značky Gaggenau a na jejím povrchu není ani skvrnka.

„Danielo!“ Dokonce i můj hlas se tady rozléhá jinak.

„Charlie!“

Je tu méně věcí, větší ozvěna.

Procházím obývacím a všimnu si, že tady vedle nejmodernějšího zvukového systému stojí můj starý gramofon.

Moje sbírka jazzových vinylů je pečlivě a s láskou rozříděná

a uložena podle abecedy do políček vyrobených zřejmě na míru.

Zamírím po schodech do patra.

Chodba je tmavá a vypínač je jinde, než by měl

být, ale na tom nezáleží, většina osvětlení se řídí senzory pohybu a nade mnou se probouzejí další zapuštěná světla.

Tohle není moje podlaha. Tahle je mnohem kvalitnější, parkety jsou větší a trochu drsnější.

Mezi koupelnou a pokojem pro hosty nahradila triptych mé rodiny u Wisconsin-Dells kresba Navy Pier. Uhel na hnědém papíře.

V pravém dolním rohu zahlédnu podpis autora: Daniela Vargasová.

Vstoupím do pokoje po své levici. Do pokoje svého syna.

Jenže to není on. Nejsou tu jeho surrealistické obrázky, není tu postel, manga plakáty ani stůl zavalený úkoly. Nejsou tu lávové lampy, batoh a oblečení rozházené po podlaze.

Místo toho tu stojí veliký psací stůl a na něm monitor, knihy a papíry.

Šokovaně dojdou na konec chodby. Zašoupu do zdi dveře z mléčného skla a vstoupím do ložnice. Je luxusní, chladná, a jako všechno v tomhle domě není moje.

Zdi zdobí další skici uhlem na hnědém papíře, podobné té v chodbě, ale nejnápadnější věcí je tu skleněná vitrina na podstavci z akáciového dřeva.

Uvnitř reflektorek dramaticky osvětluje diplom v kožených deskách, který se opírá o sametový sloupek.

Na sloupku na zlatém řetězu visí zlatá medaile s vyraženou podobou Juliana Pavii.

Na diplomu se píše:

Paviova prémie se uděluje JASONU ASHLEYMU DESSENOVI za vynikající práci, kterou posunul hranici našeho poznání a pochopení původu, vývoje a vlastností vesmíru prostřednictvím převodu makroskopických objektů do kvantové superpozice.

Sednu si na postel.

Není mi dobře.

Je mi strašně zle.

Můj domov měl být můj přístav, místo útěchy a bezpečí, kde mě obklopuje má rodina. Jenže tenhle ani není můj.

Zvedne se mi žaludek.

Vběhnu do přilehlé koupelny, zvednu prkýnko záchodu a vyhodím obsah žaludku do naleštěné mysy.

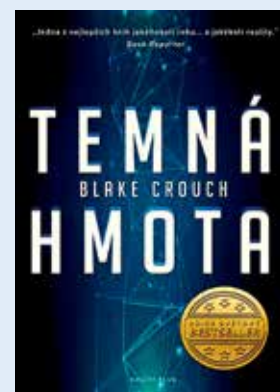
Mám příšernou žízeň.

Pustím vodu a nakloním se pod kohoutek.

Nacákám si vodu do obličeje.

Podívám se na sebe v zrcadle nad umyvadlem. Tvář mám potlučenou, odřenou a zablácenou. Potřeboval bych oholit, oči mám zarudlé, ale pořád jsem to já.

O knize

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme thriller Blakea Crouche **Temná hmota** vydaný pod značkou Knižní klub.

Bělověžský prales je vzorkem z pravěku

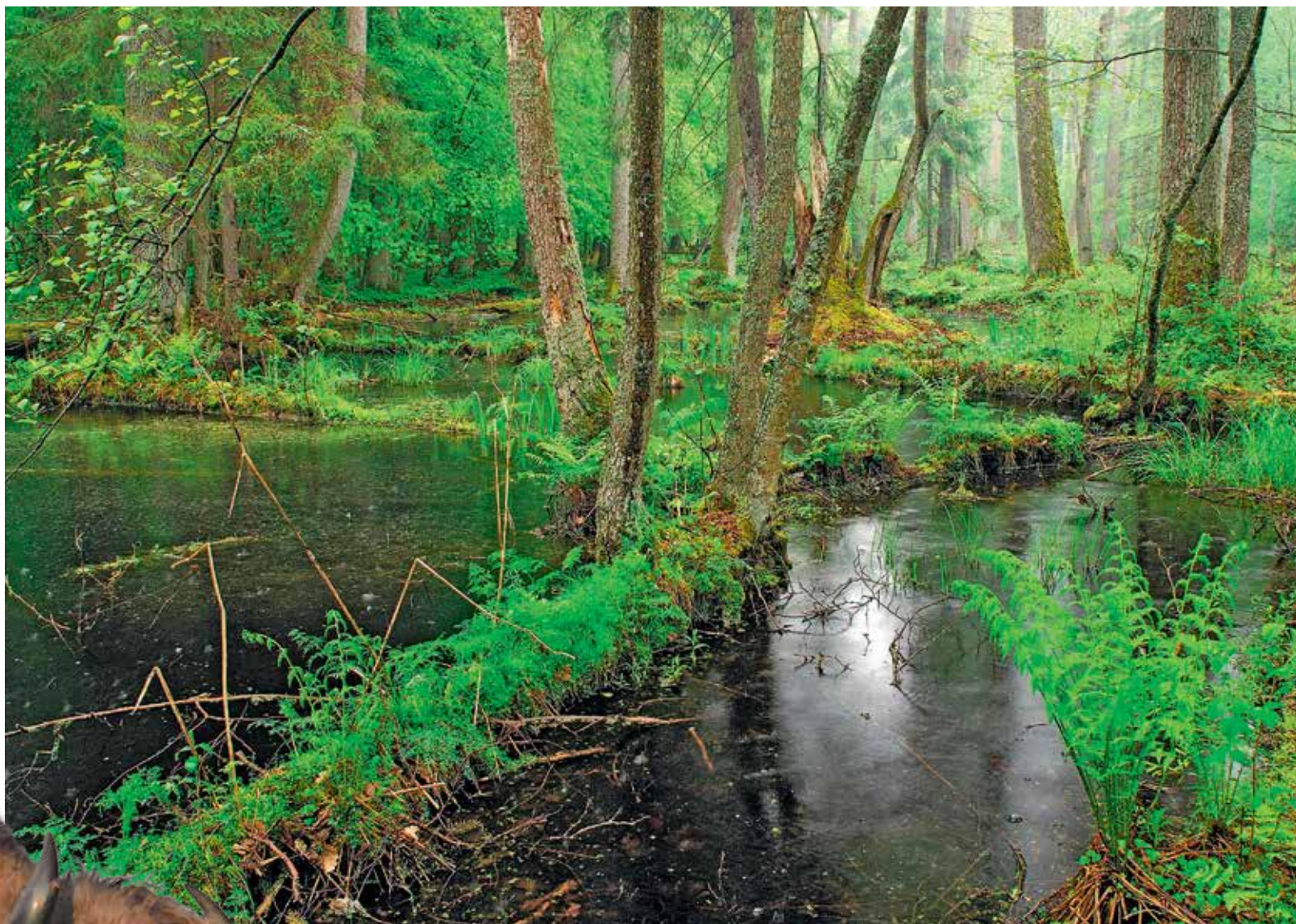

Foto: E15, Tomáš Šingl, 2x, profimedia.cz, 4x

■ Prales na pomezí Polska a Běloruska se dostal nedávno na titulní stránky novin, když ekologové zkoušeli zablokovat stroje na kácení stromů. Unikátní oblast, kterou nyní ohrožuje těžba dřeva, je domovem velké populace zubrů čili evropských bizonů.

Takhle to asi vypadalo, když byla Evropa ještě mladá. Rozlehlé močály, volně popadané a tlející kmeny mohutných stromů, všechno potaženo lišejníky. A někde mezi tím zkoumavě vykukuje

veliká hlava zubra. Na mnoha místech Bělověžského pralesa má návštěvník pocit, že právě vkročil do pravěku.

Na asi 150 tisících hektarech se tu rozléhá nížinný prales evropského stříhu

s listnatými i jehličnatými stromy, jehož stáří se někdy odhaduje na osm tisíc let. O to větší pobouření vyvolalo rozhodnutí polské vlády, která umožnila těžbu dřeva z oblastí, které nejsou chráněny jako národní park.

PARKEM JE V POLSKU JEN ŠESTINA PLOCHY

O prales se Polsko dělí na druhé straně hranice s Běloruskem. A přísnější ochranu má kupodivu – přinejmenším na papíře – běloruská část. Ta je totiž

národním parkem celá. V Polsku je to jen šestina plochy. Jde zároveň o jedinou polskou lokalitu uznanou jako Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO.

Podle ekologů Poláci svolili v pralese kácet i stromy starší 200 let. K obřím těžbařským harvesterům se při protestních akcích letos připojili i aktivisté z České republiky. Polsko sklídilo tvrdou kritiku také od zástupců Evropské unie a právě organizace UNESCO. V jakém rozsahu bude těžba

BIZONŮV MENŠÍ BRATR

Fauna zahrnuje mimo jiné 52 druhů savců, jsou tu vlci nebo rysové. Ovšem největší atrakcí pralesa je zubr. Podle správy parku jich na polské straně žije asi pět stovek. V celém pralesě má jít až o 900 zubrů, takto třetinu celé evropské populace. Zubr neboli bizon evropský je menší než jeho americký příbuzný, přesto je největší volně žijící přežvýkavec na starém kontinentě.

I v samotném Bělověžském pralesě je relativně vzácné toto zvíře uvidět. Větší šance je prý během zimy, kdy jsou stopy ve sněhu dobře patrné. Řadový turista si ale představu musí dojít udělat spíš k ohrazenému areálu, který je vybudován u obce Białowieża (česky Bělověž). Zde jsou zubří i další zvířata vidět sice ne ve zcela volné přírodě, ale přesto v relativně rozlehlých výběžích.

Dvoustranu připravil

Tomáš
Stingl

POČET ROSTE. Na polské straně pralesa už žije zhruba 500 zubrů.

pokračovat, to je v tuto chvíli nejisté.

STEZKA VEDE KE KRÁLOVSKÝM DUBŮM

Je tudíž raději lepší si na šetrný průzkum pralesa pospíšet. Návštěvu lze z Česka podniknout i jako dvoudenní víkendový výlet. Zatímco dostat se na běloruskou stranu může být těžké jak kvůli přísnější ochraně, tak kvůli nutnosti zařídit si vízum, na polskou stranu je přístup snadný a stezky pralesem jsou tu dobře upraveny.

Jednodušší je samozřejmě pozorovat flóru. Zahrnuje ne méně než 800 druhů rostlin, přes 280 lišejníků a dvě stovky mečů. Mezi stromy tu lze vidět klasickou sestavu – duby, olše, topoly, habry, břízy, ale také borovice i smrky. To vše ovšem v nadstandardní velikosti. Některé stromy se blíží výšce 40 metrů. Takzvaná Cesta královských dubů vede mezi stromy pojmenovanými po slavných Jagelloncích a dalších panovnících.

NA ZELENO. V parku je možné studovat přes 280 druhů lišejníků a 200 druhů mečů.

POZOR, ZUBŘÍ. Srážka auta s přežvýkavcem by mohla být fatální, největší samci váží téměř tunu.

SKANZEN. Návštěvu parku si lze zpestřit prohlídkou muzea dřevěných staveb na kraji obce Bělověž.

Foto dne

Foto: Reuters

POZOR METRO. Jako zcela reálný výkop v chodníku, kterým projíždí podzemní dráha Crossrail, působí prostorové umělecké dílo, jež v britské metropoli vystavuje Museum of London Docklands.

Tipy pro volný čas

SPORT**Skoky do vody v lomu vyplaví adrenalin**

Desperados Highjump se jmenuje otevřené mistrovství ČR v cliffdivingu, tedy ve skocích do vody ve volné přírodě. Koná se už poosmnácté dnes a zítra tradičně v lomu v Hřiměždicích u Příbrami. Akce, jež spojuje extrémní sport se zábavou a hudebním programem, představí přední světové skokany a skokanky cliffdivingu.

MOTORISMUS**Motorkáři se sjedou do Žerotína**

Okolí Žerotína u Panenského Týnce patří ode dneška do neděle příznivcům všech motocyklů. Motorkáři se tam sjedou na 21. ročník moto-festu Rack Reid, akce plné ježdění, zábavy a hudebních představení. Patří k ní španilá jízda, ukázka výcviku psů, soutěže pro tvrdé chlapy, skotská dudácká hudba a závěrečný ohňostroj.

DIVADLO**Hronov, týdenní svátek amatérského divadla**

Nejstarší divadelní přehlídka v Evropě a pravděpodobně i na světě hostí od soboty celý týden město Hronov. Celorepublikový festival amatérského divadla s mezinárodní účastí Jiráskův Hronov byl založen v roce 1931 v rodišti spisovatele Aloise Jiráska. Tradičně se tak na festivalu vždy uvádí alespoň jedna jeho hra.

ZÁBAVA**Běžci se vydají z pivovaru do pivovaru**

Zítra proběhne druhý ročník „Memoriálu Vladimíra Černošského aneb Etapového běhu z pivovaru do pivovaru“. Začíná v pivovaru v Únětících a vede přes pivovary Kolčavka, pivovar v Dolních Počernicích a Babicích a končí v černokosteleckém pivovaru. Pro chodce je určená trasa z Babic do Kostelce nad Černými lesy.

GASTRONOMIE**Na Konopišti uvaří arcivévodovi knedlíky**

Komnaty zámku Konopiště v sobotu a neděli navštíví arcivévoda František Ferdinand d'Este s rodinou. Poctěn bude oblíbenými ovocnými knedlíky s tvarohem, které mohou návštěvníci ochutnat na zámeckém nádvoří. Prohlídku zámku zpestří gurmánské představení a vystoupí vokální trio Prime Time Voice. /bo/